

SZKOŁY I BIBLIOTEKI SZKOLNE W DANII

Elżbieta Szczypińska, Pedagogiczna Biblioteka w Sochaczewie

Opublikowano 23.11.2004

W dniach 11-18.IX.2004 r. uczestniczyłam w wyjeździe szkoleniowym dla bibliotekarzy i nauczycieli do Danii, zorganizowanym przez Sekcję Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych przy Zarządzie Głównym Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Celem wyjazdu było zapoznanie się z organizacją i funkcjonowaniem bibliotek i oświaty w Danii oraz wykorzystanie swoich spostrzeżeń we własnej pracy. W ciągu tygodnia pobytu w Danii odwiedziliśmy trzy biblioteki szkolne - w Kolding, Haderslov i Vejen, Bibliotekę Publiczną w Kolding, Bibliotekę Królewską w Kopenhadze "Czarny Diament" oraz Centrale Pedagogiczne w Kolding i Vejle. Chciałabym podzielić się wiadomościami dotyczącymi funkcjonowania szkół i bibliotek szkolnych w Danii, na przykładzie trzech zwiedzanych przez nas placówek.

Szkoła podstawowa Braendkjaerskolen w Kolding



Szkoła podstawowa Birskskolen w Kolding jest stosunkowo dużą placówką, uczy się tutaj 740 uczniów. Przeciętnie duńskie szkoły podstawowe liczą 300-400 uczniów. Jak wszystkie szkoły w Danii jest to placówka integracyjna. Dzieci upośledzone fizycznie uczą się razem ze zdrowymi. Do szkoły tej uczęszczają dzieci z całej gminy Kolding. Klasy liczą od 18 do 28 uczniów. Szkoła posiada oddział dla dzieci specjalnej troski (w osobnym budynku), gdzie uczęszczają dzieci upośledzone umysłowo. W szkole zatrudnionych jest 90 nauczycieli i 50 pedagogów (świetlice i oddział dla dzieci specjalnej troski).



Szkoła jest doskonale przystosowana do potrzeb niepełnosprawnych uczniów (podjazdy, windy), posiada też własny basen i salę gimnastyczną. Uczniowie poszczególnych grup wiekowych mają oddzielne klasopracownie (plastyczne, chemiczne, geograficzne itd.), świetlicę oraz podwórkę, na którym spędzają czas między zajęciami.

Wszędzie daje się zauważyć obecność komputerów: są w pracowniach, na korytarzach, w bibliotece, pokoju nauczycielskim. Uczniowie mają też dostęp do kserokopiarek i skanerów.

Na szkolnej stronie domowej, pod adresem www.brkskolen.kolding.dk, zamieszczane są informacje dotyczące wszystkiego, co się dzieje w szkole. Każdy nauczyciel ma swoją osobistą stronę internetową w sieci, a wkrótce także każdy uczeń będzie miał swoją stronę i w niedalekiej przyszłości także rodzice.



Biblioteka szkolna usytuowana jest w centralnej części szkoły. Na powierzchni 500 m² znajdują się regały z 40 tys. vol. W kilku miejscach znajdują się kąciki wypoczynkowe dla dzieci. W bibliotece jest wolny dostęp do półek. Uczeń samodzielnie wyszukuje i wypożycza książki. Na każdej książce znajduje się oznaczenie cyfrowe, informujące o stopniu trudności książki. Biblioteka jest skomputeryzowana i nie ma w niej katalogów kartkowych. Uczniowie korzystają wyłącznie z katalogu elektronicznego, udostępnianego na stronie internetowej.



Z każdego komputera znajdującego się na terenie szkoły można wejść na stronę biblioteki i przeglądać katalog elektroniczny.

Biblioteka nie jest tylko miejscem, gdzie wypożycza się książki. Tutaj także uczniowie przygotowują się do pracy z projektem: wyszukują i gromadzą potrzebne materiały. Bibliotekarze uczą, jak dotrzeć do poszukiwanych informacji. Współpraca biblioteki z nauczycielami zatrudnionymi w szkole jest bardzo ścisła.



W bibliotece zatrudnione są 4 osoby na pełnych etatach. Bibliotekarz szkolny w Danii to doświadczony nauczyciel, mający wykształcenie pedagogiczne. Jego zadaniem jest świadczenie usług w zakresie doradztwa pedagogicznego nauczycielom własnej szkoły, stąd musi być to osoba, która umie pomóc każdemu nauczycielowi w jego pracy dydaktycznej. Na stanowisko bibliotekarza szkolnego rozpisuje się konkurs. Osoba, która zostanie wybrana i zatrudniona w bibliotece kończy kurs bibliotekarski.

Biblioteka dostarcza nauczycielom środki nauczania (podręczniki, książki, pomoce metodyczne itp.), zarówno własne, jak i z Centrali Pedagogicznej, z którą tworzy nierozzerwalny system. Centrala koordynuje zakupy książek do bibliotek szkolnych - dokonuje zakupów z funduszy gminy i rozwozi po szkołach zamówione i skatalogowane materiały. Bibliotekarz szkolny dostaje więc książkę już skatalogowaną, wprowadzoną do bazy systemu komputerowego (jednakowego we wszystkich bibliotekach w każdej gminie) i stawia ją w odpowiednie miejsce na półce. Nie musi wykonywać prac związanych z opracowaniem książek, wobec czego ma więcej czasu na własne doskonalenie.

Centrala Pedagogiczna prowadzi także szkolenia dla wszystkich nauczycieli szkół podstawowych z terenu gminy Kolding oraz gromadzi informacje i statystyki dotyczące czytelnictwa poszczególnych szkół (udostępniane na stronie internetowej). Biblioteka szkolna aktywnie współpracuje z innymi bibliotekami szkolnymi w gminie (praktykowane są m.in. wypożyczenia międzybiblioteczne), z biblioteką publiczną, z muzeum, zieloną szkołą.

Szkoła podstawowa Hartung Hans Skolen w Haderslew

Założona została w 1902 roku. Szkoła mieści się w dwóch budynkach, uczęszcza do niej 440 uczniów. Ok. 20 z nich to dzieci dwujęzyczne. Szkoła zatrudnia 63 osoby personelu, w tym 32 nauczycieli (wśród nich 3 bibliotekarzy)



Biblioteka szkolna opracowała 4-letni plan rozwoju. Jako priorytety wybrano:

- szeroki wybór różnych nośników (źródeł) informacji;
- rozmowy na temat kultury (spotkania z pisarzami, wystawy, drama, teatr) - zajęcia prowadzone zarówno w klasach, jak i w bibliotece;
- wyszukiwanie informacji w Internecie;
- fizyczne ramy, w jakich działa biblioteka (biblioteka musi być miejscem przyjaznym, dziecko musi czuć się w niej dobrze i odczuć, że jest mile widziane).

W kilku miejscach w bibliotece są kąciki do odpoczynku, a nawet antresola. Dzieci często przychodzą tu tylko wypocząć, zwłaszcza podczas przerw - wtedy najczęściej siedzą na "czacie" lub grają w gierki.



Biblioteka jest doskonale wyposażona w sprzęt multimedialny: komputery, rzutniki, a nawet profesjonalny zestaw do kręcenia filmów. Organizuje się tu szkolenia, m.in. *Jak korzystać z biblioteki*, *Jak obsługiwać kamerę*, *Jak redagować film*.

Uczniowie mogą korzystać z kamery cyfrowej podczas lekcji i zajęć, nauczyciele zaś mogą wypożyczyć sprzęt na weekend.

Bibliotekarze pomagają nauczycielom w wyszukiwaniu i przygotowaniu materiałów do zajęć, służą radą i pomocą metodyczną. Spośród nauczycieli szkoły powoływane są komisje do poszczególnych

przedmiotów, które decydują o zakupach książek metodycznych i podręczników dla uczniów. Na ich zlecenie bibliotekarz dokonuje zakupu wybranych materiałów (za pośrednictwem Centrali Pedagogicznej).

Szkoła podstawowa Digeskolen w Vejen jest przykładem szkoły wiejskiej. W sierpniu 2004 r. oddano do użytku nowy budynek szkolny, stanowiący jedną z planowanych czterech części. Budowa pozostałych ma

być zakończona w przyszłym roku i wówczas zostanie tu przeniesiona szkoła z miasta, która liczy sobie 110 lat. Docelowo w nowych budynkach szkolnych uczyć się będzie 750 uczniów.

W części, którą zwiedzaliśmy, uczą się dzieci od 7 do 9 klasy, ogółem 220 uczniów. Szkoła jest super nowoczesna. Parterowy budynek kryje przestronne sale (72 m²) i szerokie kolorowe korytarze. Materiały, których użyto do budowy szkoły to głównie drewno, aluminium i szkło. Jest tu widno i przestronnie. System oświetlenia i ogrzewania budynku sterowany jest elektronicznie. Kiedy otwierane jest okno, automatycznie wyłącza się ogrzewanie. Gdy w pomieszczeniach robi się duszno, czujnik przesyła do komputera informację, a ten otwiera okno. Komputer steruje też oświetleniem - kiedy jest zbyt mało światła słonecznego, w różnych punktach budynku automatycznie zapalają się lampy.

We wszystkich pomieszczeniach (także w toaletach) znajdują się czujniki, które włączają i wyłączają światło. W całym budynku są takie same meble. Krzesła i stoły mają kółka, można je więc z łatwością przesuwać. Każdy nauczyciel ma w pokoju nauczycielskim swoją szafkę na kółkach, którą w razie potrzeby może zabrać w dowolne miejsce szkoły. Pokój nauczycielski wyposażony jest w aneks kuchenny z kuchnią, zlewem, lodówką, kuchenką mikrofalową oraz wygodne skórzane kanapy. Ponieważ w szkole nie ma telefonów stacjonarnych, każdy nauczyciel został wyposażony przez dyrekcję w mini laptop.

W centrum budynku mieści się aula, która pełni obecnie różne funkcje. Tu odpoczywają dzieci podczas przerw, tu jedzą śniadanie (nie ma stołówki, jest coś w rodzaju barku), tu odbywają się zebrania i szkolne uroczystości. W szkole nie ma jeszcze biblioteki. Będzie ona umiejscowiona w części, która jest aktualnie w budowie.

fot. Bożena Boryczka